

e-testovanie

INFORMAČNÝ BULLETIN

PRE AUTOROV TESTOV A TESTOVÝCH ÚLOH, POSUDZOVATEĽOV, RECENZENTOV, MULTIPLIKÁTOROV, GARANTOV A INÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKOV AKTIVITY 1.1. PROJEKTU ZVYŠOVANIE KVALITY VZDELÁVANIA NA ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKOLÁCH S VYUŽITÍM ELEKTRONICKEHO TESTOVANIA

Milé kolegyně, milí kolegovia,

v prázdninovom vydaní nášho Informačného bulletinu pre autorov vám prinášame sériu rozhovorov s predstaviteľmi aktivity 1.1 na všetkých úrovniach – od garantky tvorby testovacích nástrojov až po tvorca úloh – učiteľa. Na otázky odpovedali: **Ivana Pichaničová** (gestorka aktivity 1.1), **Zuzana Hirschnerová** (vedúca oddelenia tvorby testovacích nástrojov), **Timotej Kubiš** (garant pre metodiku a vzdelávanie, lektor), **Alžbeta Palacková** (supervízorka), **Jakub Pastier** (garant tvorby testovacích nástrojov), **Monika Gregušová** (posudzovateľka) a **Viktor Tanító** (autor úloh).

Všetci respondenti dostali tri otázky rovnaké:

1. V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?
2. S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?
3. S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Prečítajte si odpovede našich respondentov a dozviete sa viac o tom, ako funguje proces tvorby 30 tisíc úloh pre rôzne učebné predmety a stupne vzdelávania v národnom projekte E-test, o prínose tejto práce ako aj o tom, aké problémy prináša proces tvorby úloh a ako k nim možno pristupovať. Veľmi radi privítame vaše ohlasy na uverejnené rozhovory na e-mailovej adrese: monika.volekova@nucem.sk.

O pár týždňov sa začne nový školský rok a s ním nový kolotoč radostí, starostí i atmosféra, ktorú môže priniesť do vášho života iba škola. Veríme, že

ste si počas prázdnin dobre oddýchli a načerpali nové sily. Redakčný tím Informačného bulletinu vám osobne ako aj vašej škole žela v novom školskom roku 2014/2015 veľa úspechov ☺.

ROZHOVORY S...

VIKTOR TANÍTÓ, **AUTOR TESTOVÝCH ÚLOH PRE OBN ISCED 3**

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

V projekte pracujem ako autor úloh. To znamená, že začiatkom mesiaca dostanem od posudzovateľky špecifikačnú tabuľku, podľa ktorej sa snažím vytvoriť úlohy, zároveň pripájam k úlohám kľúč správnych riešení a presnú špecifikáciu úloh. Je to stresujúca aj zaujímavá práca, lebo vytvoriť úlohy je ľahšie, ako ich potom zaradiť podľa taxonómií. Ale považujem to za výzvu. Najneskôr koncom mesiaca posielam vytvorené úlohy svojej posudzovateľke a čakám na jej pripomienky. Toto je práve tá časť, pre ktorú som vstupoval do projektu. Spätná väzba. Vytvárať úlohy som vedel, aspoň som si to myslel, ale práve pripomienky ma posúvajú ďalej, pozitívne. Oceňujem, že pripomienky nie sú vo všeobecnej rovine, ale konkrétne a často umožňujú úpravy viacerými smermi, takže ich považujem za podnetné. Po úprave posielam konečnú verziu úloh posudzovateľke a potom si už žijú svojim životom.

S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?

Pri práci v projekte E-test som sa stretol s viacerými zaujímavosťami. V teoretickej časti som spoznal aplikáciu Bloomovej (aby som nezabudol – revidovanej) taxonómie v praxi. To, že jednotlivé úlohy musia rešpektovať jednotlivé kognitívne úrovne (procesy) mi pomohlo viac pochopiť nielen postup pri tvorbe úloh, ale napr. aj tvorbu cieľov vzdelávania. Okrem toho ma zaujala aj tvorba kľúčových správnych odpovedí, pretože ako autor by som sa mal cítiť do pozície žiakov a predpokladať ich myšlienkové pochody a ich prípadné variácie odpovedí. Samotná tvorba úloh je tiež veľmi zaujímavá, je s ňou spojené pochybovanie o obsahu a forme vytvorených úloh, prepracovávanie a snaha nájsť optimálny variant.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Sú viaceré, ale musím hneď na začiatku povedať, že som sa nestretol s nejakými bariérami pri ich riešení. Projekt je podľa mňa dobre nastavený v tom, že úlohy prechádzajú viacerými úrovňami (od autora cez posudzovateľov, garantov a supervízorov až po recenzentov). To by malo zabezpečiť čo najmenšiu chybovosť úloh. Ako autor komunikujem s posudzovateľkou a s našim garantom a v prípade problémov reagujú promptne a so snahou vyriešiť jednotlivé problémy. Pri riešení problémov veľmi pomáhajú aj stretnutia v regionálnom kontaktnom centre a aj stretnutia v širšom kruhu na školeniach, ktoré prebiehajú počas projektu. Naposledy som sa zúčastnil na školení k čitateľskej gramotnosti a teraz sa teším na Letnú školu, kde očakávam ďalší posun v tvorbe úloh. Okrem toho považujem možnosť stretnúť sa s ostatnými autorkami a autormi aj za skvelú príležitosť na socializáciu, takže projekt má pre mňa aj ďalšiu pridanú hodnotu.

MONIKA GREGUŠOVÁ, POSUDZOVATEĽKA PRE MAT, MG ISCED 1

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

Hlavnou úlohou posudzovateľov testových úloh v projekte E-test, teda i mojou úlohou, je vytvárať prepojenie medzi autormi úloh a garantom. Ak mám popísať moju úlohu v projekte E-test, musím začať našou garantkou pre matematiku, ktorá stanovuje presný počet úloh, ktoré majú autori vyprodukovať a presný harmonogram práce. Taktiež zostavuje

špecifikáciu úloh (tematický okruh, tematický celok, typ úlohy, cieľovú skupinu, dimenziu vedomostí a dimenziu kognitívnych procesov). Zasielam jednotlivé požiadavky autorom. Potom začnú autori tvoriť úlohy. Počas tohto obdobia s nimi komunikujem prostredníctvom e-mailu i telefonicky, prehodnocujem ich úlohy a navrhujem v nich zmeny tak, aby spĺňali všetky kritériá, ktoré sa od nich očakávajú. Vhodné úlohy prehodnotíme a prekonzultujeme s garantkou, a v prípade, že spĺňajú všetky dané kritériá, považujeme úlohy za hotové. Samozrejme, nie všetky úlohy, i napriek snahe autorov, vyhovujú daným kritériám. V poslednej etape tohto procesu (na konci každého mesiaca) hodnotím každému autorovi úlohy, ktoré vytvoril. Hodnotím, či bol vytvorený správny typ úlohy, súlad úlohy so Štátnym vzdelávacím programom, či bol dodržaný obsahový rámec/tematický okruh, tematický celok, špecifický cieľ úlohy, či je úloha zaradená do správnej dimenzie vedomostí a dimenzie kognitívnych procesov, hodnotím správnosť kľúčových správnych odpovedí, vhodnosť obrazového materiálu (obrázkov, grafov, tabuliek) atď.

S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?

Vysoko hodnotím spoluprácu s našou garantkou Luciou Ficovou, najmä jej odborný a ľudský prístup. Taktiež oceňujem húževnatosť a nasadenie mnohých autorov úloh a tiež vysokú mieru ich tvorivosti. Väčšina autorov úloh pripustila, že vytvoriť úlohu nie je až také jednoduché, ako si donedávna mysleli. Pozitívne hodnotím aj možnosť pracovných stretnutí s autormi úloh v regionálnych kontaktných centrách. Myslím si (aj na základe konštatovaní samotných autorov úloh), že takéto osobné stretnutia sa nedajú nahradiť množstvom telefonátov a e-mailov a sú naozaj zmysluplné. Tieto stretnutia napomohli i k bližšiemu spoznaniu sa navzájom a k formovaniu sociálnych kompetencií v našom tíme. V neposlednom rade som i ja sama vďačná za príležitosť participovať na projekte E-test, profesionálne ma to posunulo ďalej.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Mrzí ma však pomerne malý počet učiteľov zapojených do tvorby úloh z matematiky a z matematickej gramotnosti pre ISCED 1, a to aj vzhľadom k výsledkom medzinárodných meraní PISA a TIMSS. Zároveň ma trápí skutočnosť, že niektorí autori úloh nie sú dostatočne sebakritickí v prípadoch, keď si to situácia vyžaduje a len veľmi ťažko znášajú kritické pripomienky k vytvoreným úlohám. Občas to u nich vedie až k rezignácii. Kritika najčastejšie súvisí so zaradením vytvorených úloh do dimenzie kognitívnych procesov a do dimenzie

vedomostí a tiež s jednoznačnosťou formulácie zadania úlohy. Musím však konštatovať, a to veľmi rada, že u tých autorov úloh, ktorí nerezignovali a bojovali sami so sebou, nastal obrovský pokrok a to ich podnietilo k ďalšej tvorbe úloh.

JAKUB PASTIER, GARANT TVORBY TN* PRE OBN ISCED 2, 3

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

Medzi moje hlavné úlohy patrí koordinácia autorov úloh a posudzovateľov, organizácia ich práce, ich stretnutí v regionálnych kontaktných centrách, pripomienkujem formálnu aj obsahovú stránku úloh, kontrolujem, či boli zapracované pripomienky posudzovateľov. Úlohy, ktoré prejdú týmto procesom, dávam na schválenie supervízorovi, ktorý definitívne rozhodne o úlohe. Tiež pripravujem zadania pre tvorbu úloh pre autorov úloh a kontrolujem, či úlohy majú parametre testových úloh podľa Metodiky tvorby testových úloh a testov a aj súlad úloh so špecifikačnou tabuľkou pre každý mesiac. Okrem toho zodpovedám za tvorbu testov pre predmet občianska náuka a spolu s garantom pre geografiu a s garantom pre dejepis zodpovedám aj za prípravu testov pre vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť.

S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?

Na autoroch úloh ma v procese tvorby a schvaľovania ich prác prekvapili rozdiely, ktoré sú medzi nimi jednak v samotnej tvorbe úloh a tiež v ich schopnosti zaradiť úlohu podľa kognitívnych procesov, ktoré žiak potrebuje ovládať na jej vyriešenie. Kým mladší autori sú entuziastickejší a radi sa zamýšľajú nad nuansami, ktoré tvorba úloh vyžaduje, chápu zložitost' celej problematiky lepšie a tiež radi experimentujú, starší autori majú radi stručné a presné pokyny. Starší autori radi vytvárajú úlohy najmä na nižšie kognitívne úrovne (vedieť, poznať – porozumieť), aj keď aj medzi nimi sa nájdu odvážnejší, kým mladší si spravidla trúfajú na celé spektrum Bloomovej taxonómie. Za prvý mesiac tvorby úloh som si všimol, že mladší autori nemajú tendenciu výraznejšie nadsadzovať kognitívnu náročnosť úloh.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Za asi najväčší problém považujem tendenciu učitel'ov – autorov úloh – považovať niektorú zaužívanú školskú vedomosť, najčastejšie ide o triedenie prvkov a javov, za jedinú všeobecne platnú. Túto tendenciu pozorujem v celej skupine autorov úloh. To isté platí aj pri definíciách. Autori sa pritom väčšinou odvolávajú na nejakú konkrétnu učebnicu a považujú to za dostatočný argument pre takéto zjednodušujúce chápanie učiva. Okrem množstva gramatických chýb častou chybou býva aj používanie zbytočných textových ukážok, ktoré pre riešenie úlohy nie sú vôbec potrebné a iba odvádzajú žiakovu pozornosť.

* Skratka TN znamená testovacích nástrojov – úloh a testov

teľov – autorov úloh – považovať niektorú zaužívanú školskú vedomosť, najčastejšie ide o triedenie prvkov a javov, za jedinú všeobecne platnú. Túto tendenciu pozorujem v celej skupine autorov úloh. To isté platí aj pri definíciách. Autori sa pritom väčšinou odvolávajú na nejakú konkrétnu učebnicu a považujú to za dostatočný argument pre takéto zjednodušujúce chápanie učiva. Okrem množstva gramatických chýb častou chybou býva aj používanie zbytočných textových ukážok, ktoré pre riešenie úlohy nie sú vôbec potrebné a iba odvádzajú žiakovu pozornosť.

ALŽBETA PALACKOVÁ, SUPERVÍZORKA PRE SJL A ČG

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

Pokiaľ ide o spoluprácu s kolegami, najviac komunikujem s garantmi tvorby testovacích nástrojov pre slovenský jazyk a literatúru a čitateľskú gramotnosť na stupni ISCED 3, s ktorými sa zaoberáme testovými položkami a testami vo viacerých fázach ich tvorby – od prípadných potrebných úprav po odovzdaní testu/položiek garantovi až po kontrolu ich grafického spracovania v elektronickom systéme, správnosť kľúča správnych odpovedí a ich možných variantov atď. Mojou hlavnou úlohou je odborné posúdenie testových položiek, o ktorých nakoniec aj na základe recenzného posúdenia, štatistických a psychometrických charakteristík rozhodnem, či budú v praxi využívané na externé testovanie žiakov, a teda zaradené do databázy úloh NÚCEM, alebo budú zaradené do školskej databázy úloh a využívané učiteľmi na overovanie vedomostí žiakov v rámci vyučovacieho procesu.

S čím najzaujímavejším ste sa stretli pri tvorbe úloh?

Prekvapil ma veľký počet záujemcov o spoluprácu z radov učitel'ov, ktorí si pri svojej náročnej práci našli čas aj na takúto tvorivú činnosť a chcú sa v tejto oblasti ďalej vzdelávať. Veľmi zaujímavou sa mi zdá možnosť využiť v rámci projektu pri testovaní čitateľskej gramotnosti aj také typy úloh, ktoré sú známe skôr z testovania cudzích jazykov. Najzaujímavejšie sú pre mňa rôzne podnetné školenia a semináre, ktoré sa uskutočňujú v projekte E-test. Nielenže poskytujú možnosť odborného rastu, ale sú aj príležitosťou na vzájomné stretnutia a diskusie s kolegami i odborníkmi zo Slovenska aj zo zahraničia.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Je samozrejmé a dá sa očakávať, že v tvorivom procese sa stretne aj s niektorými problémami. Z môjho pohľadu je veľkým (hoci bežným i pochopiteľným) problémom situácia, v ktorej autor pristupuje k svojmu dielu príliš nekriticky a ťažko prijíma, že jeho „favorit“ (ukážka alebo úloha) nie je dokonalý. Verím však, že každý technický či odborný problém sa dá vyriešiť, keď si uvedomíme, že nám ide o spoločnú vec.

TIMOTEJ KUBIŠ, GARANT PRE METODIKU A VZDELÁVANIE A LEKTOR

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

Mojou úlohou v terajšej fáze projektu spolu s ďalšími spolupracovníkmi je najmä navrhovať, vytvárať, pripomienkovať a kontrolovať metodické materiá-

ly a prezentácie týkajúce sa tvorby testových úloh a testov, ktoré používame na školeniach. Sú to materiály o všeobecnej teórii tvorby testových úloh a testov, materiály o tvorbe testových úloh a testov pre jednotlivé predmety a stupne vzdelávania, ale aj špecializované materiály k problematike čitateľskej gramotnosti, prírodovednej gramotnosti, adaptívneho testovania, tvorby kritériových testov a pod. Účelom týchto školení je zjednotiť postupy pri tvorbe testových úloh a metodicky podporiť autorov úloh, ktorých sme získali z radov učiteľov. Školenia sú určené nielen pre autorov testových úloh, ale pre ďalšie odborné pozície v projekte, teda aj pre posudzovateľov testových úloh, garantov tvorby testovacích nástrojov, supervízorov, multiplikátorov, špeciálnych pedagógov atď.

S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?

Zaujímavá bola spolupráca s profesorom Mariánom Lapitkom, ktorý spolu so mnou, docentom Petrom Demkaninom a s docentkou Helenou Hanuljakovou pripravoval prvú, tzv. všeobecnú časť Metodiky tvorby testových úloh a testov. Má veľmi zaujímavé názory a dobre sa s ním spolupracovalo. Zaujímavá je aj spolupráca s našimi externými spolupracovníkmi, ako napríklad s docentom Martinom Malčíkom z Katedry pedagogiky a andragogiky Pedagogickej fakulty Ostravskej univerzity v Ostrave alebo s Andrejom Mentelom

z Ústavu sociálnej antropológie Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, ktorí pre našich garantov pripravili niekoľko zaujímavých prednášok a workshopov týkajúcich sa tvorby kritériových testov, formatívneho hodnotenia a pod. Počas lektorovania som sa stretol aj s veľmi pozitívnymi odozvami učiteľov na naše školenia pre autorov testových úloh. Vraveli, že sa zúčastňujú na rôznych školeniach v rámci rôznych projektov iných pedagogických inštitúcií, ale že tie naše majú konečne zmysel.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Problémom je na Slovensku najmä nedostatok kvalifikovaných odborníkov na modernú pedagogiku, najmä ak ide o také trendy pedagogického výskumu, akým je zavádzanie elektronického systému testovania či tvorba kritériových testov, formatívne hodnotenie výsledkov testovania, interpretácia výsledkov a tvorba zmysluplnej a zrozumiteľnej spätnej väzby pre školy. Samozrejmou u nás nie je ani schopnosť rozumieť výsledkom testovania a rôznym štatistickým výstupom a využiť spätnú väzbu na skvalitnenie vyučovania. Verím však, že zavádzanie takýchto trendov do pedagogickej praxe nakoniec prinúti vysoké školy, aby hodnoteniu výsledkov vzdelávania začali pri príprave budúcich pedagógov venovať náležitú pozornosť.

ZUZANA HIRSCHNEROVÁ, VEDÚCA ODDELENIA TVORBY TESTOVACÍCH NÁSTROJOV

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

Ciele nášho projektu realizujú dve skupiny ľudí. Technické zabezpečenie testovania, t. j. vytvorenie elektronického systému, organizačné a technické zabez-

pečenie testovania na školách a komunikáciu so školami rieši tím Oddelenia analýz a realizácií meraní (aktivita 1.2). Tvorbu testových úloh a testov zabezpečuje Oddelenie tvorby testovacích nástrojov (aktivita 1.1). Okrem tvorby úloh pripravuje naše oddelenie aj školenia pre autorov úloh, garantov, posudzovateľov a supervízorov. Mojou hlavnou úlohou je riadiť a koordinovať garantov tvorby testových úloh a testov, zabezpečiť tvorbu úloh a testov autormi, ktorí majú s NÚCEM-om čiastočné úväzky. Táto pozícia vyžaduje schopnosť plánovania a koordinovania činnosti celého oddelenia 1.1 a koordináciu s kolegami z aktivity 1.2, a ako práca každého vedúceho

väčšieho tímu, ktorá zahŕňa aj personálne otázky, vyžaduje táto pozícia aj dobré komunikačné a interpersonálne kompetencie.

S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?

V prvej etape realizácie projektu bolo potrebné vymyslieť spôsob dosiahnutia jeho cieľov – vytvorenia úloh a testov do banky úloh a systému vzdelávania pre autorov úloh a testov. Táto etapa bola pre mňa veľmi zaujímavá. Veľmi si vážim dôveru projektového vedenia, ktorá mi umožnila mať taký zásadný vplyv pri nastavovaní všetkých procesov. Veľmi zaujímavá je pre mňa aj skúsenosť s riadením takého množstva zamestnancov. Aj spolupráca s ostatnými inštitúciami zriadenými Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR prináša mne aj celému tímu veľa zaujímavých podnetov k odbornému rastu. Nemenej dôležitý je pre mňa aj kontakt s učiteľmi z praxe, ktorý nám umožňujú najmä školenia pre autorov úloh (učiteľov) a rôzne výjazdy do regiónov Slovenska. Pozitívne reakcie učiteľov na projekt E-test vo mne upevňujú pocit, že robíme niečo užitočné pre naše školstvo. Dúfam, že sa mi bude dariť organizovať a koordinovať prácu garantom a autorov úloh tak, aby sme spoločne vytvorili kvalitnú banku úloh a testov.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Asi najväčším problémom pre človeka, ktorý riadi tím ľudí, je zvoliť správny spôsob komunikácie. Každý zamestnanec je iný, každý inak prijíma kritiku a ku každému je potrebné pristupovať inak. Prílišnou prísnosťou si človek môže okolo seba vybudovať bariéru, a to je pre každého manažéra najväčšia prekážka. Ja naše každodenné problémy s úsmevom delím na malé, väčšie a najväčšie a všetky majú jedno spoločné – musíme ich vyriešiť, aby naše činnosti mohli úspešne pokračovať. Ľudský prístup, pochopenie a humor, ktorý som si zvolila ja, mi pomáha riešiť naše problémy s ľahkosťou a cítim za to zo strany zamestnancov podporu, ktorá ma posilňuje, a tak môžem konštatovať, že zatiaľ nad našimi problémami vyhrávame.

IVANA PICHANIČOVÁ, GESTORKA AKTIVITY 1.1

V čom spočíva vaša úloha v projekte E-test?

Činnosť gestora aktivity v projekte E-test je z väčšej časti manažérska, zároveň však gestor zodpovedá za odbornú úroveň realizácie

aktivity. Aby som bola presnejšia – ako gestorka koordinujem činnosť personálu aktivity, riadim jednotlivé čiastkové podaktivity, ktorými sú tvorba testovacích nástrojov, ich štatistické vyhodnotenie a následné analýzy, tvorba metodických a vzdelávacích materiálov a tiež riadim realizáciu rôznych vzdelávacích aktivít v rámci projektu. Samozrejme, nevyhnutná je aj kontrola dodržiavania harmonogramu, nastavených procesov a odbornej stránky výstupov aktivity (úloh, testov, reportov školám, metodických materiálov, prezentácií a pod.). Riadenie v rámci aktivity je viacstupňové. Preto sa vo väčšine prípadov pravidelne stretávam najmä s pracovníkmi na riadiacich pozíciách, prostredníctvom ktorých zabezpečujem koordináciu činností medzi jednotlivými pracovnými skupinami a riadim a kontrolujem činnosť v skupinách. Keďže realizácia projektu je zabezpečovaná v rámci dvoch aktivít, dôležité je aj zabezpečenie prepojenia týchto aktivít, pretože svojou činnosťou na seba navzájom nadväzujú.

S čím zaujímavým ste sa stretli pri práci v projekte E-test?

Náplňou aktivity 1.1, ktorej som gestorkou, je tvorba úloh a testov pre školskú a NÚCEM databázu úloh, ďalej realizácia vzdelávania pre cieľové skupiny projektu a odborný personál aktivity k problematike hodnotenia kvality vzdelávania. Pracovná náplň mojej pozície je veľmi rôznorodá, akčná a celkovo ju pokladám za veľmi zaujímavú, naplňa ma. Preto je veľmi ťažké stručne vymenovať všetko, čo ma za 18 mesiacov realizácie projektu zaujalo. Posudzovala som veľké množstvo testových úloh a testov a zaujímavé bolo pre mňa zistenie, že aj medzi učiteľmi, ktorí s NÚCEM-om doteraz pri tvorbe testov nespolupracovali, je viacero šikovných autorov, ktorých úlohy sú veľmi kvalitné, invenčné a budú obohatením databázy úloh vytvorených v rámci projektu. Zároveň v rámci školení a vzdelávacích aktivít spolupracujeme s viacerými odborníkmi v problematike pedagogického výskumu a hodnotenia vo vzdelávaní a spolu s kolegami máme možnosť rozširovať svoje vedomosti v tejto problematike – nadobudli sme mnohé zaujímavé a cenné poznatky a metodické usmernenia pre našu ďalšiu prácu.

S akými problémami sa stretávate pri práci v projekte E-test?

Významnú časť mojej práce tvorí práca s ľuďmi, s personálom aktivity 1.1. a aj s kolegami z aktivity 1.2. Preto v období rozbiehania projektu som za veľmi dôležitý považovala výber kvalitných spolupracovníkov, s ktorými by sa mi dobre spolupracovalo, a ktorí zabezpečia realizáciu aktivity

po organizačnej a po odbornej stránke. Získavať nových kolegov do projektu nebola jednoduchá úloha, vyžadovala veľké množstvo stretnutí, pohovorov, bolo nevyhnutné vycibriť si schopnosť posúdiť uchádzača a rozhodnúť na základe jedného, dvoch stretnutí. Som veľmi rada, že sa nám podarilo do aktivity prijať veľa kvalitných kolegov, či už zo stránky odbornej ale aj z ľudskej. Mnohí z nich priniesli veľa inšpiratívnych nápadov a najmä iný, možno nestranný

pohľad na tvorbu testovacích nástrojov a hodnotenie vo vzdelávaní. Práca s ľuďmi má však stále svoje úskalía, prináša rôzne problémy, a preto sa ako gestorka snažím o ústretový a objektívny prístup ku každému zamestnancovi. Musím vedieť efektívne rozdeliť prácu a kontrolovať plnenie úloh tak, aby aktivita bežala podľa nastaveného harmonogramu a aby sme dosiahli stanovené ciele.

PREHĽAD ODBORNÝCH AKTIVÍT

MALÁ REKAPITULÁCIA OD ROKU 2013

- Prvé tímy autorov testových úloh začali pracovať už v septembri 2013. Postupne sa k nim pridávali skupiny autorov pre ďalšie predmety. V súčasnosti v projekte aktívne tvorí úlohy asi 600 autorov, ktorí v spolupráci s posudzovateľmi a garantmi vytvorili doteraz približne vyše 30 tisíc úloh a približne 40 testov.
- Z úloh sme vytvorili testové zošity, ktoré sme skúšobne elektronicky overili v dvoch etapách (december 2013, február 2014). Odborní garanti a supervízori finalizujú overené úlohy na základe štatistických výstupov. Úlohy sú takto pripravené na zaradenie do novej banky úloh v centrálnom elektronickom testovacom systéme E-test. Testy, ktoré sme overili v máji tohto roka, už boli administrované v systéme, ktorý špeciálne pre národný projekt vyvinula spoločnosť IBM.
- Cieľom projektu je aj zvyšovanie kvalifikácie všetkých odborných pracovníkov v projekte, vrátane autorov úloh. Každý z autorov doteraz absolvoval úvodné dvojdnové školenie. Na jar 2014 sa všetci autori testových úloh mohli zúčastniť na školení zameranom na čitateľskú gramotnosť, ktorú považujeme za centrálnu, nadpredmetovú kompetenciu. Garanti a supervízori absolvovali niekoľkodňové školenie zamerané na tvorbu testov absolútneho výkonu (CR-testov), adaptívne testovanie a ďalšie otázky z teórie testovania.
- V rámci publicity národného projektu a informovania cieľových skupín a verejnosti prostredníctvom aktivity E-testujte sa s EÚsmevom sme pripravili krátke testy na celoslovenské podujatie k 10. výročiu vstupu SR do EÚ v máji tohto roka, na multižánrový festival Bažant Pohoda 2014, na podujatie Akadémia&VAPAC 2014 a na Noc výskumníkov.

PLÁN DO KONCA ROKA 2014

- Na jeseň 2014 pripravujeme pre všetky autorské tímy stretnutia s posudzovateľmi a garantmi v regionálnych kontaktných centrách, ktoré budú zamerané špeciálne na zvyšovanie kvality testových úloh.
- V poslednom štvrtroku 2014 pokračujeme v tvorbe úloh a testov autormi a vo finalizácii úloh garantmi a supervízormi. Skupiny pracovníkov budú pokračovať v nahrávaní doteraz vytvorených úloh do banky úloh v systéme E-test. V mesiacoch október až december 2014 bude ďalšie kolo skúšobného overovania úloh v testových zošitoch a overovanie testov bude už iba v systéme E-test.
- V rámci publicity národného projektu pripravíme testy na Noc výskumníkov 2014 i na ďalšie podujatia.
- Na začiatok roka 2015 pre autorov úloh a posudzovateľov pripravujeme vzdelávanie zamerané na rôzne druhy testov a tvorbu školských testov učiteľmi v E-teste. Garanti sa zúčastnia na ďalšej sérii školení k teórii testovania.

PROJEKT NA FESTIVALE BAŽANT POHODA

O našom spoločnom projekte, ktorý sa nachádza v intenzívnej pracovnej fáze, sa dozvedá aj verejnosť. Úlohy o zľavách na tovare, zhodnotení osobných financií v banke v období inflácie, výbere najvýhodnejšej študentskej brigády, maturitný test zo slovenského jazyka a literatúry, test prírodovednej, čitateľskej a matematickej gramotnosti na tému čokoláda, test o histórii festivalu Bažant Pohoda, vedomostný test o skupine Kraftwerk, matematická i štatistická gramotnosť a špeciálne testy pre učiteľov – to všetko si mohli vyskúšať návštevníci 18. ročníka multižánrového festivalu Bažant Pohoda 2014 (10. až 12. júla 2014) na trenčianskom letisku počas našej interaktívnej prezentácie národného projektu E-test.

„Tentoraz bola našou cieľovou skupinou široká verejnosť, ktorá sa mala možnosť presvedčiť, aké úlohy a testy vytvárajú naši učitelia v regiónoch pre žiakov 2. stupňa základných škôl a pre stredné školy. Veľký záujem o testovanie v našom stánku bol od rána až do večera počas všetkých festivalových dní. Testy si vyskúšalo približne 400 návštevníkov,“ vysvetlila manažérka publicity národného projektu Mária Grebeňová-Laczová a dodala, že návštevníci stánku oceňovali modernizáciu školstva formou tvorby nových úloh v elektronickom prostredí. Program NÚCEM-u pod názvom E-testujte sa s EÚsmevom zaujal festivalových návštevníkov všetkých vekových kategórií. Prišli medzi nás aj učitelia a žiaci zmluvných škôl. „S veľkou zvedavosťou sa prišiel otestovať učiteľ z Českej republiky, ktorý tvorí elektronické testové úlohy pre žiakov z tamojších základných škôl. Po príkladoch z finančnej gramotnosti si s chuťou vybral aj test štatistickej gramotnosti a zaujímal sa o možnú spoluprácu,“ povedala M. Grebeňová-Laczová.

K najúspešnejším riešiteľom testov patrila budúci piatok Jakub zo Spiša, ktorý dostal diplom. Na snímke s otcom a manažérkou publicity národných projektov Máriou Grebeňovou-Laczovou.

Pri stánku sa pristavil i šéfredaktor mesačníka Dobrá škola Vladimír Burian, moderátor Rádia Slovensko, muzikant a autor knižiek pre deti Štefan Chrappa, marketingový manažér HC Slovan Bratislava Milan Vajda a testy úspešne absolvoval napríklad šéf Zelenej vlny RTVS Ľuboš Kasala. Fotodokumentáciu z aktivity E-testujte sa EÚsmevom na festivale Bažant Pohoda nájdete na http://www.nucem.sk/documents//48/fotodokumentacie/141807_Fotodokumentacia_Pohoda.pdf.

Na jeseň tohto roka plánujeme aj ďalšie stretnutia s cieľom interaktívne informovať širokú verejnosť o národnom projekte a jeho prínose pre školy, pričom záujemcovia si opäť budú môcť vyskúšať moderné testové úlohy ako aj nové elektronické testovacie prostredie, ktoré bude v rámci projektu využívať 1660 zmluvných škôl. Jedným z takýchto podujatí bude tradičný študentský veľtrh Akadémia&VAPAC 7. – 9. októbra 2014 v Bratislave.

Testy na podujatie Bažant Pohoda 2014	Dokončených	Nedokončených	Úspešnosť v %
Čečetka (učiteľský test)	28	2	56,5
Finančná gramotnosť	61	2	59,2
Komenský (učiteľský test)	10	1	52,0
Kraftwerk (vedomostný test)	10	0	46,1
Pitná voda - všetky druhy gramotnosti (vš. G)	51	6	55,8
Pohoda (ČG)	42	0	63,7
Pomoc ropuchám pri jarých migráciách na Železnej studienke (vš. G)	23	1	38,3
Sladké pokušenie - Čokoláda (PG)	66	0	67,6
Slovenský jazyk a literatúra (maturitný test)	55	3	40,9
Štatistická gramotnosť	33	2	49,3
Spolu	379	17	55,2